

Dosarul nr. 2ra-329/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Puica)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Muruianu, A. Malîi, N. Budăi)

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Igor Cotorobai,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Cotorobai împotriva lui Igor Cotorobai, intervenienți accesorii Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Ciocana, mun. Chișinău și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Criuleni cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Igor Cotorobai și a fost menținută hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 06 februarie 2019 Olesea Cotorobai a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Cotorobai, intervenienți accesorii Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Ciocana, mun. Chișinău și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Criuleni cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că împreună cu pârâtul au doi copii minori XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, care în prezent sunt stabiliți cu domiciliul la pârât în XXXXX. Pârâtul mai are la întreținere un copil din căsătoria precedentă a acestuia, care, deși a atins majoratul, nu este încadrat în câmpul muncii.

A invocat că prin hotărârea din 29 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Igor Cotorobai la OSC Ciocana mun. Chișinău la 29 octombrie 2010 și s-a determinat domiciliul copiilor minori cu mama,

fiind încasată de la Igor Cotorobai pensie pentru întreținerea copiilor minori în mărime fixă de 900 de lei pentru fiecare lunar, începând cu 04 noiembrie 2016 până la atingerea majoratului acestora. Prin decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată parțial hotărârea primei instanțe și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a stabilit domiciliul copiilor minori cu tatăl.

A afirmat că, deși nu a fost de acord cu soluția Curții de Apel Chișinău, totuși s-a conformat acesteia, pentru a proteja interesele copiilor minori.

Reclamanta a susținut că atât drepturile sale, cât și ale copiilor minori, timp de 14 luni se încalcă flagrant de către tatăl copiilor, ultimii fiind în extremă dificultate, fapt care are o influență extrem de negativă în educația și dezvoltarea corectă a copiilor minori.

A precizat că pe parcursul perioadei de peste 14 luni, după stabilirea domiciliului copiilor minori cu tata, din motivul comportamentului neadecvat al pârâtului față de aceștia, copiii au permanent de suferit din punct de vedere fizic, mental, spiritual, moral și social.

Olesea Cotorobai a declarat că copiii nu mai doresc să se afle cu tatăl, au slăbit în greutate, retrogradează fizic, spiritual, având rezerve mari la instruire, des se îmbolnăvesc, de starea lor de sănătate mama având grijă în cea mai mare măsură, iar, pârâtul, prin comportamentul lui contribuie posibil inconștient și iresponsabil la zdruncinarea stării de sănătate a copiilor.

Reclamanta consideră că, copiii sunt pentru pârât doar un suport moral, deoarece ultimul, în urma delirurilor, adeseori, pe fundal de abuz a băuturilor spirtoase, are o fobie de a se afla în casă singur, fără copii, sau în general, fără prezența vreunei persoane. Această situație este extrem de dezavantajoasă, chiar periculoasă pentru copii, aceștia aflându-se în permanentă dificultate, mai ales fiica XXXXX, care la vârsta de 3 ani a suportat o intervenție chirurgicală foarte complicată, având ulterior necesitate de îngrijire permanentă avansată, care a fost acordată doar de către mamă, or, pârâtul refuza să o ajute măcar cu transportul, automobilul personal, exprimând nedorința de a se pomeni în ambuteiaje.

A afirmat că de sănătatea copiilor a avut și are grijă în continuu doar ea, având studii medicale a acordat personal asistență medicală primară copiilor permanent și doar în cazuri complicate s-a adresat la medic pentru investigațiile profesionale.

A declarat că la toate adresările oficiale către organele abilitate pentru ocrotirea drepturilor copiilor (poliție, procuratură, instituțiilor de asistență socială publice) a primit răspunsuri formale despre luarea măsurilor, însă, situația nu s-a schimbat, din contra s-a agravat, copiii în continuu având de suferit.

Olesea Cotorobai a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, cu mama și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea înaintată de Olesea Cotorobai și s-a stabilit locul de trai al copiilor XXXXX la domiciliul mamei Olesea Cotorobai. S-a încasat din contul lui Igor

Cotorobai în beneficiul Olesei Cotorobai suma de 5100 de lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

La data de 18 martie 2020, Igor Cotorobai a declarat apel împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Igor Cotorobai și a fost menținută hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că relațiile personale dintre părinții copiilor minori după separare s-au înrăutățit, aceștia fiind în relații ostile, fapt ce se deduce din plângerile adresate de fiecare dintre aceștia organelor de poliție și organelor competente în domeniul ocrotirii drepturilor copiilor minori. Astfel, după separarea părinților, din motivul că aceștia nu au putut ajunge la un acord privind stabilirea domiciliului copiilor minori, Olesea Cotorobai a înaintat acțiune în instanța de judecată, iar prin decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, domiciliul copiilor minori a fost stabilit cu tata. Înscrierile administrate în cauză denotă cert că Olesea Cotorobai a întreprins un șir de acțiuni în vederea apărării drepturilor sale părintești și ale copiilor, în condițiile în care Igor Cotorobai i-a creat un șir de impedimente în comunicarea liberă și eficientă cu copiii.

Curtea de Apel Chișinău a considerat că instanța de fond justificat a admis acțiunea și a determinat domiciliul copiilor minori cu mama acestora, având în vedere avizele Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Criuleni și ale Primăriei satului Budești mun. Chișinău, în care autoritățile au exprimat fără echivoc că este în interesele superioare ale copiilor minori ca domiciliul acestora să fie stabilit cu mama copiilor, întrucât copiii se simt bine alături de mama lor, sunt îngrijiți și oronați. Totodată, în sensul dat, prezintă deosebită importanță concluziile expuse în rapoartele de evaluare psihologică a copiilor, efectuate de A.O. „Institutul de Familie și Inițiative Sociale”, din care rezultă faptul că copiii manifestă emoții de frică, care sunt asociate comportamentului tatălui, dorinței de a evada din spațiul casei în momente de conflict cu acesta și amenințării cu pedeapsă fizică. La fel, copiii solicită prezența mamei, care este persoana de încredere și exprimă nevoia de grijă și protecție din partea ei.

În acest context, Curtea de Apel Chișinău nu a reținut argumentul apelantului precum că, prima instanță a apreciat tendențios probele prezentate de către Olesea Cotorobai și a constatat neîntemeiat cu privire la existența anumitor fapte din partea pârâtului care se referă la încălcările drepturilor mamei și a copiilor, comportamentul neadecvat al pârâtului, manifestat prin abuz emoțional față de copii, atașament negativ al pârâtului față de copii, precum și nedorința copiilor de a mai fi cu tatăl lor. Or, potrivit deciziei irevocabile din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în privința lui Igor Cotorobai a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MA104580235 din 05 februarie 2019, fiind constatat că la data de 24 decembrie 2018, ora 17:20, Igor

Cotorobai aflându-se la domiciliul său, intenționat nu a permis fostei soții Olesea Cotorobai să ia fetița comună și să meargă împreună la matineul de Anul Nou, având o înțelegere sub formă de amenințare cu fetița să refuze categoric sub acest pretext, nerespectând astfel obligația de a participa la dezvoltarea copilului, pentru care fapt a fost sancționat contravențional.

De asemenea, instanța de apel a menționat că din notele informative privind asistența psihologică a copiilor minori și a rapoartelor de evaluare psihologică a copiilor, întocmite de AO ”Institutul pentru familie și Inițiative Sociale”, rezultă cert existența unui comportament neadecvat al pârâtului, manifestat prin abuz emoțional față de copii, atașament negativ al pârâtului față de copii, precum și nedorința copiilor de a mai fi cu tatăl lor. Abuzul emoțional față de copii din partea tatălui se confirmă și prin răspunsul Centrului Național de Prevenire a Abuzului Față de Copii nr. 77 din 28 februarie 2019.

Instanța de apel a mai indicat că în prezent, copiii locuiesc la domiciliul mamei, își fac studiile în gimnaziul XXXXX, în localitatea de la domiciliul mamei, unde se prezintă la ore îngrijiți, pregătiți de ore și dotați cu toate rechizitele necesare în vederea efectuării procesului de studii. În perioada de studii la gimnaziul XXXXX, copiii, fiind luați acasă de tată, au absentat de la școală sub pretextul că sunt bolnavi, însă Igor Cotorobai nu a prezentat certificate medicale care să confirme motivul absentării de la școală, invocat de acesta.

La data de 23 decembrie 2020 Igor Cotorobai a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel.

Recurentul a susținut că instanțele ierarhic inferioare eronat au pus la baza soluției emise avizele Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Criuleni, deoarece acestea au fost întocmite doar în baza declarațiilor mamei, precum că acoperă cheltuielile necesare pentru copii și sunt atașați de ea. Or, dânsul acoperă nu doar cheltuielile necesare, dar mai mult, a îngrijit și crescut copiii din anul 2017 la domiciliul lui.

A indicat că instanțele de judecată au ignorat răspunsul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, unde specialiștii au constatat că mama manifestă în relație cu copiii iritabilitate și explozivitate, severitate exagerată care alternă cu permisivitate, mama folosea uneori lovirea cu palma și numirea cu cuvinte urâte, iar tata manipularea.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare nu au dat apreciere faptelor că dânsul din anul 2017, de când a fost stabilit domiciliul copiilor la el, nu a împiedicat intimata să aibă întrevederi conform graficului, ba mai mult, ultima a încălcat graficul, pe acest fapt fiind sesizate organele de drept.

Recurentul a notat că ambii părinți pot asigura material copii, însă, pentru buna dezvoltare a copiilor, dânsul are prioritate lipsei abuzului fizic și psihic în educația copiilor săi, comparativ cu mama.

A mai indicat că în instanța de apel, intimata a anexat probe prin care încearcă să-l discrediteze pe tata cu orice scop și anume, cazierul lui contravențional, confirmarea Gimnaziului XXXXX precum că copiii nu au fost o zi la școală și alte probe, care de fapt, nu justifică instanța de judecată să accepte determinarea domiciliului copiilor cu mama.

Igor Cotorobai a afirmat că mama activează în două servicii de noapte, pe când serviciul lui este flexibil și în această situație, copiii au nevoie nu doar de căldură părintească seara înainte de culcare și dimineața la trezirea lor, însă au nevoie de implicare la pregătirea lecțiilor, micului dejun și însoțirea la școală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 08 octombrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Igor Cotorobai la data de 27 octombrie 2020 conform scrisorii de însoțire nr. 8250 (f.d. 170), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la data de 23 decembrie 2020, este în termen.

La 26 ianuarie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimatilor Olesea Cotorobai, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Ciocana, mun. Chișinău și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Criuleni, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 180, volumul II).

La 23 februarie 2021 Olesea Cotorobai, reprezentată de avocatul Lilian Osoian, a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, pe care le consideră legale și întemeiate.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Igor Cotorobai nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza

Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Igor Cotorobai asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Igor Cotorobai, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Igor Cotorobai se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic